

X resim
bulunamadı

SÖYLEŞİ

BORUSAN ENBW ENERJİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ACARLA:

"YENİLENEBİLİR ENERJİ TEŞVİK MEKANİZMASI YENİDEN TASARLANMALI"

Yenilenebilir enerji sektörüne yönelik dergimize açıklamalarda bulunan Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Mehmet Acarla, yenilenebilir enerji teşvik mekanizmasının, yatırımların finansmanını mümkün kılmak, daha rekabetçi ve serbest bir enerji piyasasının tesis edilmesini sağlamak amacıyla yeniden tasarlanması gerektiğini söylüyor.

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 virüs salgını için firma olarak almış olduğunuz önlemlerden bahsedebilir misiniz?

Borusan EnBW Enerji olarak, Çin'de çıkan salgını en başından bu yana çok yakından takip ettik. İlk şirket içi bilgilendirmelerimizi Ocak ayı sonunda yapmaya başladık. Şubat ayında bilgilendirmelerimiz devam ederken bu konuda şirket için Koronavirüse karşı uygulanması gereken hijyen kurallarıyla ilgili eğitimler verdik. Mart ayının ilk yarısında şirket içi bilgilendirme sıklığımız giderek arttı. İş seyahatleri kapsamında yeni düzenlemeler getirerek, 14 gün karantina uygulamasına geçtik. Ofislerimiz ve diğer şirket yerleşkelerimizde sık dezenfeksiyon işlemlerine başladık.

Türkiye'de ilk vakanın görülmesini takiben yeni bir çalışma düzenine geçmek üzere çalışmalarımızı başlattık. Merkez ofisimiz ve Ankara ofisimiz, tesislerimiz ve şantiyelerimiz olarak 3 farklı yapıda çalışıyoruz. 18 Mart 2020 itibari ile Merkez ofis ve Ankara ofisimizden evden çalışmaya başladık; hatta

bakımı ile yükümlü olduğu çocuğu olan, risk grubunda kronik bir rahatsızlığı olan arkadaşlarımız 11 Mart'ta evden çalışmaya geçti. Hidroelektrik tesisimiz dışında neredeyse tüm rüzgâr ve güneş tesislerimizde UZİKOM altyapısıyla uzaktan insansız tesis yönetimine geçtik. Bu anlamda zamanında yaptığımız teknolojik altyapı yatırımının büyük faydasını gördük.

2020 yılı bizim için stratejik önemdeki 2 yatırımımızın hayata geçmesi anlamında büyük bir önem taşıyor. Bu yatırımlarımızın şantiyelerinde çok üst seviye tedbirler altında çalışmalarımız devam ediyor. Şantiye yerleşkelerimiz kırsal alanda, yerel halktan uzak ve izole mekânlarda olduğu için çalışanlarımız ve alt işveren çalışanları şantiye dışından 3. kişilerle yoğun bir temas halinde değiller. Şantiyelerimizde de Borusan grup şirketleri olarak "Çalışanımı, paydaşımı, işimi korurum" odağı

ile önlemler aldık. Her türlü senaryo ve vakayı çeviklikle ele alan bir kriz komitesi oluşturduk ve Sağlık Bakanlığı yönergeleri çerçevesinde vaka hareket planları hazırladık. Yemekhane ve ortak dinlenme alanlarında sosyal mesafenin korunmasını teşvik ettik, gerekli işaretlemeler ve önlemleri aldık. Şantiyemizdeki çalışan sayısını seyrelterek yemekhane ve yatakhanelerde önlem aldık. İş yeri hekimi istihdamı sağladık. İzolasyon odası oluşturduk, her gün ateş ölçümü yapmaya başladık. Tüm temas noktalarımızı sık sık dezenfekte ediyoruz. Şantiyede çalışan arkadaşlarımızın korunması için ekipmanlar temin edildi. Tüm insanlığı etkileyen bu salgın sürecinde Enerjimiz Hiç Bitmesin mottosuyla çalıştık ve bu zorlu süreci çalışanlarımızla beraber aşacağımıza inandık.

Tüm alınan bu tedbirler sonrasında, çalışanlarımız ve alt işveren çalışanları-

nın kurallara eksiksiz uyması sayesinde bugüne kadar, çalışanlarımızda pozitif veya olası bir vakamız olmadı. Bundan sonra da olmaması için de tüm önlemleri almış durumdayız.

Yaşanan bu sürecin üretimimize ve yatırımlarınıza olan etkisi ne şekilde oldu?

Enerji stratejik bir alan ve biliyorsunuz 24 saat kesintisiz enerji sağlanmak zorunda. Dolayısıyla bu sektörde işlerin durması veya yavaşlaması gibi bir durum konu söz konusu değil. Bizim tesislerimizde bu doğrultuda üretimlerine ara vermeden devam ettiler. Kıyıköy RES (Kırklareli, 72 MW) ve Saros RES (Çanakkale, 138 MW) yatırımlarımız tüm hızıyla devam ediyor. Bu tesislerimizi 2020 sonuna doğru devreye alarak tamamı yenilenebilir enerji tesislerinden oluşan kurulu gücümüzü 715 MW gibi önemli bir seviyeye çıkaracağız.

SÖYLEŞİ

Yenilenebilir enerji sektöründe yatırım yapan bir firma olarak bu süreçte kamudan beklentileriniz nelerdir?

Öncelikle BM Paris Anlaşmasının taahhütleri ve Avrupa Birliği'nin Avrupa'yı dünyanın ilk iklim-nötr kıtası yapmak için açıkladığı hedefleri ile uyumlu açık, kapsamlı ve gerçekçi bir yenilenebilir enerji stratejisi geliştirilmesi gerekmektedir. Bu strateji, 2030 yılına dek kapasite geliştirmeye yönelik belirli bir plan ve 2050 yılına kadar vizyoner bir yol haritası içeren mevzuat, teşvik sistemleri ve piyasa düzenleme ilkeleri gibi somut önlemler içermelidir.

Yenilenebilir enerji teşvik mekanizması, yenilenebilir enerji yatırımlarının finansmanını mümkün kılmak, daha rekabetçi ve serbest bir enerji piyasasının tesis edilmesini sağlamak amacıyla yeniden tasarlanmalıdır. Kapasite tahsisi ihaleleri ve YEKA'ları (Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları) içeren mevcut ihale mekanizması, daha çok yatırımın gerçekleştirilebilmesine yönelik yeniden tasarlanmalıdır. Sadece iletim hatlarının emre amadeliği ve tüketim projeksiyonları değil aynı zamanda çevresel ve sosyal hassasiyetler gözetilerek bölgesel kapasite tahsisi için havza planlamasını içeren bir master plan çalışılmalıdır.

Kapasite tahsisleri ve yeni ihaleler yenilenebilir enerji kaynaklarının ülke ekonomisine kazandırılması açısından hayati önemdedir. YEKA ve diğer yenilenebilir enerji ihalelerinin kısa vade yerine önümüzdeki 5 yılı içerecek şekilde planlanması yatırımcılar için piyasanın şeffaflığı ve tahmin edilebilirliğini artırıcı etkide olacaktır. Bugüne kadar yapılan ihalelerde projelerin gerçekleştirilme oranları oldukça düşük olarak gerçekleşmiştir. İhale şartnameleri oluşturulurken kazanan projelerin gerçekleştirilmesini sağlayacak teknik, finansal ve idari yeterlilik şartlarının gözden geçirilmesi ve ağırlaştırılması

gerekli görüyorum. Diğer yandan teşvik mekanizmasının mutlak suretle yeniden yapılandırılması yatırım ortamının iyileştirilmesi açısından elzemdir. YEKDEM yenilenebilir enerji yatırımlarının itici gücü olmuştur. İlk YEKDEM dönemi 2020 sonunda bitecektir. Özellikle kredi kuruluşlarına baz oluşturacak bir taban fiyatının olmaması yenilenebilir enerji projelerin finansmanını oldukça zorlaşacaktır. YEKDEM'in devam etmesi durumunda da ekipmanın ve finansman anlaşmalarının dolar ya da Euro üzerinden yapıldığı unutulmamalıdır. Teşvik miktarını günün şartlarına uyarlayarak YEKDEM mekanizmasının devamlılığının sağlanması gerektiği yönünde pek çok sektör STK'sı görüş bildirmektedirler.

Paris Anlaşması'ndaki siyasi taahhütlerinin bir devamı olarak Aralık 2019'da Avrupa'yı dünyanın ilk iklim nötr kıtası yapacak Yeşil Mutabakat kapsamında Avrupa Birliği'ne üye ülkeler iddialı hedefler ortaya koydular. Bu yeni büyüme stratejisinin temelinde olan ikiz hedeflerden ekolojik dönüşüm enerji dönüşümünü sağlayarak, konvansiyonel kaynaklardan yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi işaret ediyor. Dijital dönüşümle de desteklenen bu hedef, nihai olarak AB'nin döngüsel ekonomiye (ekonominin her alanında ortaya çıkan atıkların da tamamen yeniden kullanıma alındığı) tamamiyle geçişine hizmet edecek. Ülkemizde de sadece AB müzakere sürecinde olan bir ülke olarak değil aynı zamanda AB'ye yapılan ihracatımızın dış ticaretimizin önemli bir payını oluşturması nedeniyle, kısa vadede ekonominin her sektörünün bu yeni koşullara uyum sağlaması ve orta vadede bu çerçevede alınan uygulamalara tam uyumu gerekecektir. Avrupa Yeşil Mutabakatı Türk endüstrisinin modernizasyonu ve karbon salımının azaltımı için bir fırsat niteliğindedir. İlk etapta, Türkiye'nin bir Emisyon Ticaret

Sistemi ve Yenilenebilir Enerji Sertifika Sistemi oluşturulması gerekmektedir.

İdari izin süreçleri, bölgeden bağımsız yek bir uygulamayı sağlayacak şekilde yeniden ele alınmalıdır. İlgili bakanlıklar ve yetkililerin mutabakatıyla süreç yeniden yapılandırılmalıdır.

Güneş enerjisi yatırımları son yıllarda büyük bir ivme kazanmış, Türkiye'nin kurulu gücü kısa bir sürede 6 GW'a ulaşmıştır. Bununla birlikte mevzuattaki değişiklikler ve diğer kısıtlamalar nedeniyle sektörün gelişmesi duraksamıştır. Güneş enerjisinin geleceği çatı tipi uygulamalarla olacak gibi görünmektedir. Çatı tipi güneş paneli piyasasını canlandırmak için idari süreçler sadeleştirilmeli; diğer pek çok ülkede uygulandığı gibi yeni kurulan bazı tip binalar için bu kurulum zorunlu hale getirilmelidir.

Normalleşmeye geçişle ilgili planlarınız nelerdir?

Borusan EnBW Enerji olarak, halihazırda 2016 yılından bu yana tam esnek çalışma ilkesi ile çalışıyorduk. Çalışanlarımız yöneticileri ile görüşerek diledikleri sürelerde evden ya da ortak çalışma alanlarından çalışarak özellikle konsantrasyon gerektiren işlerini uzaktan yürütebiliyorlardı. Esnek çalışma ile ilgili bu uygulamamızı destekleyecek altyapı yatırımlarını da önceden yaptığımız için pandemi döneminde tüm şirketin aynı anda evden çalışmaya geçişi çok rahat oldu.

Borusan EnBW Enerji olarak, normalleşme sürecine geçişimizi, yani ofislerimizin açılış zamanlamasını Temmuz ayının ilk haftası olarak belirledik. Normalleşme kapsamında gönüllülük esasına dayalı bir sürecimiz olacak. Normalleşme sürecinin başlayacağı 6 Temmuz tarihinden sonra da COVID-19'a karşı etkin bir tedavi yöntemi bulunana kadar zorunlu olarak ofise gelmesi gereken arkadaşlarımız dışında evden

çalışma sürecimiz devam edecek. Pandemi sürecinde yeni çalışma düzeninin artıları ve eksilerini deneyimleme şansımız oldu. Bu hastalık normal hayatlarımızın kontrol edilebilir bir parçası haline geldiğinde ise çalışma düzenimiz nasıl olacak bunu belirlemek için gönüllü arkadaşlarımızın katılımıyla bir Yeni Normal Çalışma Düzeni ekibi oluşturduk. Ekibimiz, tam evden çalışma, hibrit çalışma ya da ofisten çalışma gibi farklı çalışma şekilleri ve bunların uygulamalarının nasıl olacağına yönelik detayları belirliyor.

Salgının kontrol altına alınmasının ardından genel ekonomik yapı ve sektörle ilgili ön görüleriniz nelerdir?

Genel anlamda, dünya ekonomisi, tüm sektörler açısından, 1929 Büyük Buhran dönemiyle kıyaslanacak bir daralma yaşıyor. Enerji sektörünü küresel olarak değerlendirdiğimizde, ekono-

mik yavaşlamaya paralel olarak talebin azaldığını ve bu kapsamda öncelikle petrol, gaz gibi birincil enerji kaynaklarının, giderek elektrik fiyatlarının düştüğünü görmekteyiz. Bu dönemde her ne kadar evsel tüketim artsa da, ticarethanelerin kapanması, sanayi üretimine bazı sektörlerde ara verilmesi, bazı günlerde sokağa çıkma yasağı konulması veya tatillerin birleştirilmesi gibi uygulamalar sonucu elektrik talebinin ciddi oranda düşmesiyle elektrik fiyatlarının da düştüğünü gözlemledik. Özellikle fosil yakıtlara dayalı tesislerin hem talebin azlığı hem de yenilenebilir enerji kaynaklarından üretimin mevsimsel olarak artmasıyla (özellikle sulu sezon itibarıyla hidroelektrik kaynakların) devre dışı kalması bu fiyat düşüşüne neden oldu. Normalleşme dönemiyle elektrik fiyatlarında da bir toparlanma yaşanmasını bekliyoruz.

Bu dönemde, yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan tesisler

teşvik mekanizması güvenli limanında oldukları için nispeten daha az etkilendi. Normalleşme ile birlikte ekonomik canlanma yaşansa da yenilenebilir enerji yatırımcıları açısından finansmana ulaşmanın daha da zorlaştığı bir döneme girilmesini, dolayısıyla yeni yatırımların olumsuz etkileneceğini öngörüyoruz. Bu dönemde ülkemizde enerji sektörünün, özellikle de yenilenebilir kaynaklara yapılan yatırımların korunması ve geliştirilmesi büyük önem taşıyor. Ekonominin canlanma sürecinde enerji sektörünün mevcut kapasitelerine ihtiyaç duyulacaktır. Bu noktada, COVID-19 sonrası dönemde sektörü destekleyen kamu politikalarının çok önemli rol oynayacağını söylemek gerekiyor. Mevcut kapasitelerin atılması, portföydeki tesislerin devreye alınamaması karbon salımı düşürücü ve dış ticaret açığını düşürücü etkileri nedeniyle ülkemiz için büyük bir ekonomik ve çevresel kayıp olacaktır. ■